Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Hr Lauri Laats
Keskerakonna fraktsiooni esimees
Riigikogu

Teie 29.10.2026
Meie 10.11.2026 nr 1.12.2/376-1

Vastus teabenõudele Euroopa Kohtu
16. oktoobri otsuse rakendamise kohta
maksepettuste korral

Austatud härra Lauri Laats

Täname Teid teabenõude eest seoses Euroopa Kohtu 16. oktoobri otsusega C-70/25 *Tukowiecka*, mis puudutab pankade kohustust hüvitada maksepettuse tagajärjel kliendi kontolt kadunud raha.

Eesti Pank peab oluliseks, et maksmine oleks turvaline ja klientide raha oleks pettuste eest kaitstud. Maksepettuste ennetamine ja avastamine peaks olema makseteenuste osutamise lahutamatu osa. Seejuures on tähtis ka see, et nõusoleku andmine maksejuhiste täitmiseks toimuks selgete reeglite alusel.

Keskpangal puudub pädevus kehtestada makseteenuste osutamist reguleerivaid võlaõiguslikke norme või anda siduvaid juhiseid seaduse tõlgendamiseks. Vastavate seadusandlike algatuste tegemine on tavaliselt Rahandusministeeriumi ülesanne. Neid piiranguid arvestades on Eesti Panga seisukohad teabenõudes sisalduvate küsimuste osas järgmised:

1. Kuidas hindab Eesti Pank Euroopa Kohtu 16. oktoobri otsuse mõju Eestis tegutsevate pankade kohustusele hüvitada maksepettuste tagajärjel klientide kontodelt kadunud raha?

Meie hinnangul selgitatakse eelnimetatud otsusega maksja õigust nõuda autoriseerimata tehingu maksesumma viivitamatut tagastamist ja tagastamisest keeldumise alust. Põhimõtte, mille järgi maksejuhise algatanud maksja võib täitmata või valesti täidetud makse korral nõuda makseteenuse pakkujalt maksesumma viivitamatut ja mahaarvamisteta tagastamist sätestab võlaõigusseaduse (VÕS) § 733^3. Kas VÕS või muud maksete tegemist mõjutavad õigusaktid vajavad kaasuse tõttu täpsustamist, tuleb selgitada täiendava analüüsiga.

2. Milline on Eesti Panga hinnangul nimetatud kohtuotsuse õiguslik mõju Eestis ning kas see eeldab Eesti pankadelt muudatusi senises maksepettuste käsitlemise ja kahju hüvitamise praktikas?

Kohtuotsus fikseerib selgelt põhimõtte, et makseteenuse pakkuja ei või keelduda maksjale autoriseerimata maksetehingu summa viivitamata tagasimaksmisest põhjusel, et kõnealune maksja on teinud selle tehingu võimalikuks raske hooletuse tõttu. VÕS § 733^4, samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2366 (nn makseteenuste direktiiv) kohaselt lasub autoriseerimata maksetehingu asjaolude kindlakstegemise kohustus makseteenuse pakkujal.

Estonia pst 13
15095 TALLINN
Telefon 668 0719
Faks 668 0836
info@eestipank.ee
eestipank.ee

Viidatud sätte kohaselt peab makseteenuse pakkuja tõendama, et maksetehing on autenditud, muu hulgas rakendatud kliendi tugevat autentimist, korrektselt dokumenteeritud ja kontodel kajastatud ning tehingu tegemist ei ole mõjutanud ükski puudus. Tõendamiskoormuse makseteenuse pakkujale paneku põhimõtet toetab meie hinnangul ka kõnealune otsus, mille kohaselt viitamine kliendi hooletule käitumisele ei välista automaatselt autoriseerimata tehingu summa kohest tagasimaksmist.

Kas ja mil määral muudab otsus pankade maksepettuste käsitlemise ja kahju hüvitamise praktikat või ajendab tegema muudatusi seadusandluses tuleb välja selgitada eelkõige koostöös asjaomaste asutuste ja turuosalistega.

3. ja 4. Milliseid samme on Eesti Pank astunud või kavandab astuda, et tagada Eestis tegutsevate pankade teadlikkus kohtuotsusest ja selle nõuete järgimine? Kas Eesti Pank on suhelnud või kavandab suhelda Eesti Pangaliidu ja Eestis tegutsevate krediidiasutustega, et selgitada kohtuotsuse rakendamist ning tagada klientide ühetaoline kohtlemine maksepettuste korral?

Kohustus pankade tegevust reguleerivat õigust tunda ja järgida lasub eelkõige pankadel endil. Meie teada on kõik krediidiasutused ja Pangaliit antud kaasusest tänaseks teadlikud ning analüüsivad selle võimalikku mõju edasisele turupraktikale. Otsene järelevalve pankade tegevuse üle on Finantsinspektsiooni pädevuses.

5. Milline on Eesti Panga hinnang kliendi raske hooletuse võimalikule käsitlemisele varastatud raha hüvitamisest keeldumise alusena ning kuidas tuleks selliseid juhtumeid käsitleda kuni Euroopa Liidu makseteenuste regulatsiooni võimalike muudatuste jõustumiseni?

Kaasus mõjutab eelkõige autoriseerimata maksetehinguga makstud summa viivitamatut tagastamist ja sellest keeldumise aluseid. Otsus kinnitab, et makseteenuse pakkuja ei pea vaidlusalust summat viivitamata tagastama üksnes juhul, kui ta kahtlustab maksjapoolset pettust ning rõhutab seejuures, et kliendi raske hooletuse tõendamise koormus lasub makseteenuse pakkujal. Kuni makseteenuseid pole reguleeritud EL määrusega, tuleb sarnaseid juhtumeid käsitleda lähtudes Eesti õigusest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Ülo Kaasik
president

Meelis Mark 668 0768
meelis.mark@eestipank.ee